

Cita amb la història

El 29 de maig de 1917 era un dimarts, Europa es dessagnava en les trinxeres des de feia trenta-un mesos, les roselles florien entre llargues fileres de creus blanques i els Estats Units tot just feia unes setmanes que havia declarat la guerra al kàiser. Aquell dia va néixer John Fitzgerald Kennedy, que anys després seria el president número trenta-cinc, començant a comptar des de George Washington, i el primer en cent anys que no s'havia pentinat mai amb clenxa al mig.

Recordo prou bé la fal·lera que va despertar entre els nostres germans grans aquell nou estil. El tupè Kennedy s'imposava als greixosos pentinats de dècades anteriors i els barbers van haver de fer hores extres per a posar-se al dia. Kennedy personificava l'esperança d'una nova generació que volia construir, aquí i allà, un món nou i espolsar-se definitivament la caspa de la història de les espatlles.

Anys després de la seva mort, Aaron Shiklerva pintar un famós retrat pòstum del president en què se'l veu pensarós i capcot, potser intuïnt el seu propi fatal desenllaç. Kennedy tenia un poema favorit que se'l feia recitar sempre que venia al cas, es tractava d'un text del poeta Alan Seeger, mort durant la batalla del Somme, la primavera de 1916. Seeger, voluntari a la Legió Estrangera Francesa va escriure aquelles ratlles els darrers dies de la seva vida.

El poema –traduït ara per Marcel Riera– acabava dient «Tinc una cita amb la Mort / a mitjanit en una ciutat flamejant». Aquella ciutat on la Mort esperava Seeger va resultar ser un petit poble del nord de França anomenat Belloy-en-Santerre. Aquest mateix indret, un any abans, va ser defensat aferrissadament pels voluntaris catalans de la mateixa Legió Estrangera i en un dels combats va morir Camil Campanyà, periodista i director de la revista La Trinxera Catalana. El 1919 l'ajuntament de Barcelona va recaptar 500.000 francs per reconstruir el poble i, en reconeixement d'aquest ajut, el carrer principal del llogaret porta encara el nom de «Catalogne».

Però la ciutat flamejant on Kennedy va tenir la seva cita definitiva amb la història es deia Dallas i el món va emmudir amb l'impacte de la notícia, els barbers van deixar per uns instants la seva feina per escoltar la ràdio i els germans grans van plorar, sabedors de sobte que ells també tenien una cita ineluctable sota el cel blau d'alguna primavera.